

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 15.01.2019r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. (dalej jako: ZRD) wniósł o ukaranie r.pr. Z. C. obwinionego o to, że w styczniu 2016r. w L. działając umyślnie naruszył zasady etyki zawodowej radcy prawnego i podważył zaufanie do zawodu radcy prawnego w ten sposób, że upoważnił R. M. do składania za niego podpisów na pismach kierowanych do sądów i prokuratur celem spełnienia oczekiwań klienta, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 URP w zw. z art. 6 i art. 7 ust. 2 i 3 (...).

We wniosku ZRD wyjaśnił, że do Rzecznika Dyscyplinarnego wpłynęło pismo E. W. wraz z oświadczeniem sporządzonym i podpisanym przez obwinionego, z którego wynikało, że upoważnił on R. M. do podpisywania w jego imieniu nazwiskiem (...) pism kierowanych do sądów i prokuratur pod nieobecność obwinionego. ZRD podkreślił, że przesłuchany w charakterze świadka R. M. potwierdził, iż otrzymał upoważnienie od obwinionego do podpisywania pism w opisany powyżej sposób oraz składał takie podpisy. Również obwiniony przesłuchiwany przez ZRD przyznał, że sporządził przedmiotowe oświadczenie. We wniosku o ukaranie ZRD zwrócił uwagę, że radca prawny winien zdawać sobie sprawę, że podpisywanie się za niego przez R. M. nazwiskiem obwinionego stanowi przestępstwo określone w art. 270 KK bez względu na to czy podpisujący został do tego upoważniony czy też nie.

Sad ustalił następujący stan faktyczny:

Obwiniony sporządził pisemne oświadczenie z dnia 05.01.2016r., w którym wskazał, że upoważnia R. M. do podpisywania w imieniu obwinionego nazwiskiem (...) wszelkich pism, w tym kierowanych do sądów i prokuratur, w razie nieobecności obwinionego w kancelarii.

Dowody:

- oświadczenie z dnia 05.01.2016r. (k. 8);
- zeznania świadka R. M.,
- wyjaśnienia obwinionego złożone na rozprawie.

Powyższy fakt był w niniejszej sprawie bezsporny. Zarówno obwiniony, jak i R. M. będący z wykształcenia prawnikiem, wcześniej radcą prawnym, świadczyli usługi w ramach kancelarii (...) w L.. Oświadczenie z dnia 05.01.2016r. zostało sporządzone przez obwinionego w ramach przyjętych w kancelarii praktyk mających służyć usprawnieniu obiegu korespondencji. R. M. traktował oświadczenie obwinionego z dnia 05.01.2016r. jako swoisty rodzaj pełnomocnictwa i na jego podstawie podpisywał pisma jako obwiniony. Podpisy składane za obwinionego dotyczyły przede wszystkim korespondencji mniejszej wagi.

Dowody:

- zeznania świadka R. M.,
- wyjaśnienia obwinionego złożone na rozprawie.

Obwiniony miał pełne zaufanie do R. M., a jego motywacją przy sporządzeniu oświadczenia z dnia 05.01.2016r. było m.in. ułatwienie pracy i przyspieszenie obiegu korespondencji w kancelarii.

W późniejszym czasie doszło do konfliktu pomiędzy obwinionym a adwokatem Z. K. na tle organizacji i sposobu funkcjonowania kancelarii, w co zaangażowana była również E. W..

Dowody:

- zeznania świadka R. M.,
- wyjaśnienia obwinionego złożone na rozprawie.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny przede wszystkim na podstawie oświadczenia z dnia 05.01.2016r. oraz zeznań świadka R. M.. Sąd co do zasady dał wiarę wyjaśnieniom obwinionego albowiem w istotnej mierze korespondują one z zeznaniami świadka R. M., a jednocześnie Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania tych wyjaśnień, zwłaszcza w świetle przyznania się obwinionego do winy.

Mając na uwadze powyższe Sąd zważył co następuje:

Ze zgromadzonego materiału dowodowego w ocenie Sądu wynika w sposób niewątpliwy, że obwiniony dopuścił się popełnienia zarzucanego czynu, czego zresztą sam obwiniony nie kwestionował przyznając się do sporządzenia oświadczenia z dnia 05.01.2016r., a także celu dla którego został ten dokument przygotowany.

Kwestią podlegającą rozstrzygnięciu przez Sąd była natomiast ocena okoliczności przedstawianych przez obwinionego jako usprawiedliwienie popełnionego czynu. W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy potwierdza, że oświadczenie z dnia 05.01.2016r. zostało sporządzone w celu usprawnienia pracy i obiegu korespondencji i nie było wykorzystywane w innych celach. Nie zmienia to jednak faktu, że sporządzanie w oparciu o oświadczenie z dnia 05.01.2016r. dokumentów stwarzających pozory pochodzenia od innej osoby niż osoba, która te dokumenty sporządziła wyczerpuje znamiona podrobienia dokumentu w myśl art. 270 § 1 KK. Za Sądem Najwyższym należy w tym miejscu przypomnieć, że dla bytu przestępstwa z art. 270 § 1 kk zupełnie obojętne jest to, czy osoba, której podpis podrobiono na dokumencie, wiedziała o tym lub wyraziła na to zgodę, czy też nie. Dokument jest bowiem podrobiony wówczas, gdy nie pochodzi od osoby, w której imieniu został sporządzony. Podpisanie innej osoby jej nazwiskiem na dokumencie mającym znaczenie prawne, nawet za zgodą tej osoby, stanowi przestępstwo z art. 270 kk. Dla bytu tego przestępstwa jest przy tym obojętne, czy ktoś poniósł przez to szkodę, czy też nie (wyrok SN z dnia 09.09.2002r., V KKN 29/01)

Obwiniony będący radcą prawnym winien zdawać sobie sprawę z niedopuszczalności sporządzenia oświadczenia z dnia 05.01.2016r. oraz składania za niego podpisów przez R. M.. Podkreślić przy tym należy, że obwiniony jednocześnie nie był w stanie wyjaśnić dlaczego nie upoważnił R. M. do podpisywania pism z upoważnienia obwinionego, tj. na podstawie pełnomocnictwa.

W tym stanie rzeczy, o ile Sąd jest w stanie w pewnej mierze zrozumieć pobudki, którymi kierował się obwiniony określane przez niego mianem „filozofii życia” polegającej na jego upraszczaniu, o tyle nie zmienia to faktu, że sporządzając oświadczenie z dnia 05.01.2016r. w celu składania przez R. M. podpisów za obwinionego, obwiniony de facto doprowadził do tego, że osoba którą darzył zaufaniem i szacunkiem – R. M. dopuszczała się podrobienia dokumentów niejako na polecenie, a przynajmniej z aprobatą obwinionego. Innymi słowy, to obwiniony naraził R. M. na ewentualną odpowiedzialność karną ze względu na swoją dezynwolturę. Okoliczność, iż takie rozwiązanie – sporządzenie oświadczenia z dnia 05.01.2016r. w celu podpisywania dokumentów za obwinionego jego nazwiskiem przez inną osobę – było przyjętą w kancelarii praktyką obciąża obwinionego albowiem ukazuje, że obwiniony ulegał naciskom swojego zleciodawcy stosującego naganne praktyki w organizacji pracy. Obwiniony jako radca prawny nie powinien był godzić się na takie rozwiązanie i taką organizację pracy, która może prowadzić do zachowań wypełniających znamiona czynów zabronionych.

W tym stanie rzeczy w ocenie Sądu wina obwinionego nie budzi jakichkolwiek wątpliwości, a zachowanie obwinionego w sposób istotny podważa zaufanie do zawodu radcy prawnego. Wskazać bowiem należy, że radca prawny, który w swojej praktyce zawodowej przyjmuje bądź godzi się na rozwiązania mogące prowadzić do popełniania przez jego współpracowników czynów zabronionych, sprzeniewierza się zasadom wykonywania zawodu określonym w rocie ślubowania ponieważ nie wykonuje zawodu rzetelnie i zgodnie z prawem oraz zasadami etyki narażając swoich współpracowników na odpowiedzialność karną oraz sprzyjając łamaniu prawa.

Przechodząc do uzasadnienia orzeczenia co do kary Sąd miał przede wszystkim na względzie postawę obwinionego, który przyznał się do winy i złożył wyczerpujące wyjaśnienia. Uwzględnić należało również pobudki obwinionego, którymi się kierował sporządzając oświadczenie z dnia 05.01.2016r., a także fakt, iż na skutek zachowania obwinionego nie doszło do powstania jakiegokolwiek materialnej szkody. Niemniej jednak Sąd nie stracił z oczu faktu, iż działanie obwinionego, podobnie jak zachowanie opisane w art. 270 § 1 KK, godzi w zaufanie do dokumentu i pewność obrotu prawnego, na których strażcy powinien stać właśnie m.in. obwiniony, który zgodnie z rotą ślubowania zapisaną w art. 27 ust. 1 URP winien w wykonywaniu zawodu radcy prawnego przyczyniać się do ochrony i umacniania porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. W tym stanie rzeczy w ocenie Sądu bez wątpienia brak było podstaw do umorzenia postępowania zgodnie z wnioskiem obwinionego, a adekwatną karą w realiach niniejszej sprawy pozostaje nagana.

Wobec uznania obwinionego za winnego popełnienia zarzucanego czynu Sąd orzekł w pkt II orzeczenia o obciążeniu obwinionego kosztami postępowania przed (...) zgodnie z art. 70⁶ ust. 2 zd. 1 URP. Wysokość kosztów postępowania w kwocie 1.600,00 zł Sąd określił mając na względzie treść art. 70⁶ ust. 1 URP, który stanowi, że koszty postępowania dyscyplinarnego mają charakter zryczałtowany.

Pouczenie

Zgodnie z art. 70⁴ ust. 4 URP od niniejszego orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. odwołanie przysługuje stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwości w terminie 14 dni od dnia doręczenia odpisu orzeczenia wraz z uzasadnieniem. Odwołanie wnosi się do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w W. za pośrednictwem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W..